

kan ikke sidestilles med noget saadant som at fabrikere Smør eller saa meget andet, som kun eksisterer i Nuet, iden den fabrikerede Vare om et halvt Aar er væk. En Bolig derimod skal staa i 100 Aar, og den Bolig, som bygges i Dag til en Pris af 75 pCt. over Byggeprisen i 1914, staar fremdeles i denne Pris, selv om der gaar 20 Aar; naar man tænker paa det, vil man kunne forstaa, at saa er den Konkurrence fuldkommen ulige mellem disse Nybygninger og de gamle Huse, som er bygget meget billigere, selv om Huslejen i en vis Periode i Kraft af den Nødstilstand, der i Øjeblikket findes, kan komme op paa og maaske ogsaa gaa over det Beløb, der kræves til Forrentning af de i den dyre Tid opførte Boliger.

Naar det ærede Medlem har saa megen Forkærlighed for Parcelbyggeriet, maa jeg sige, at jeg deler den ganske. Men der er den Forskel mellem det ærede Medlem og mig; at jeg vil ikke være med til at føre fattige Mennesker ud i et Byggeri, de ikke kan bære. Den samme Tanke har gjort sig gældende i Københavns Kommunalbestyrelse, idet denne har sat en Begrænsning, som jeg anser for meget fornuftig, fordi mange af disse Parcelbyggere, naar blot de kan faa Pengene, slet ikke tænker paa Medaillens anden Side: hvad Lejen bliver, naar Huset en Gang er færdigt. Der er den Pligt for os, der har Interesse for Smaafolk, at sige til dem, der gerne vil bygge deres eget Hus: Før I bygger, maa I være vidende om, hvad Lejen bliver i disse Huse; det er ikke nok, at I kan skaffe Pengene gennem Statslaan, I maa ogsaa vide, hvordan Rentabilitetsberegningen bliver; og viser den sig at overstige jeres Kræfter, siger vi: Lad være med at bygge. Københavns Kommunalbestyrelse har ikke vist noget Sløseri eller lagt Parcelbyggeriet nogen som helst Hindringer i Vejen, man har tværtimod sagt: Vi støtter det. Men det skal nok vise sig, at efter den Lov, vi nu arbejder med, vil der ikke komme meget Parcelbyggeri i Gang; i hvert Fald vil det ikke blive sat i Gang af betænkssomme Mennesker, fordi det nok skal vise sig, at det bliver for dyrt.

Det ærede Medlem siger, at vi, som har bygget Hus i den dyre Tid, er bange for, at Byggepriserne skal falde. Jeg synes, at det Foredrag, jeg holdt før, viste, at jeg netop meget gerne vilde have Boligbyggeri og have det saa billigt som muligt; og jeg skal med det samme sige til den højtærede Minister, at naar jeg i 1919 stillede et Forslag om en Udligning af Prisen mellem Lejligheder i de gamle og Lejligheder i de nye Bygninger, saaledes at de førstnævnte Lej-

ligheder fik en Lejeforhøjelse, gjorde jeg det ud fra det Synspunkt, som alle fornuftige Mennesker nu kan se var rigtigt, og som Lejerne i allerhøjeste Grad, i Modsetning til, hvad det ærede Medlem Hr. Heilesen siger, havde Interesse i. Da det paagældende Forslag kom frem, kom der et Ramaskrig i mange Blade, ikke mindst i radikale Blade, som gik ud paa, at det var en Beskatning af de fattige og af dem, som ikke kunde taale den, til Gavn for ingen og kun til Skade for Lejerne. Paa Basis af det samlede jeg Lejernes Hovedbestyrelse og klargjorde Sagen, og den var fuldstændig indforstaaet med mig. Naturligvis; fordi man vilde hellere være med til at give et saadant Beløb til det offentlige, end man vilde give det til en privat Grundejer. Det er den første Tanke, der melder sig. Og naar saa det næste bliver, som jeg foreslog, at dette Beløb skulde bruges til at tvinge de nye Byggepriser og Boligpriser nedad, saaledes at de to Niveauer kom nærmere ved hinanden, vil man kunne forstaa, at Forslaget var i meget høj Grad i Lejernes Interesse. Thi det er af afgørende Vigtighed for Lejerne, at disse to Niveauer ikke er fjernere fra hinanden end højst nødvendigt, fordi jo nærmere de to Poler kommer til hinanden, jo mindre Muligheder er der for, at Lejerne udbyttes alt for stærkt. Derfor tror jeg, at naar vi fik talt ud om det Spørgsmaal, vilde det vise sig, at en saadan Udligning utvivlsomt er i Samfundets Interesse, og ikke blot det, men ogsaa i de store Lejerorganisationers og deres Medlemmers Interesse. Men jeg tror dog godt, jeg kunde blive enig med det ærede Medlem Hr. Heilesen. Naar der nu er Tale om, at Lejerne alligevel skal betale disse Penge, tror jeg, det ærede Medlem er enig med mig i, at saa maa det offentlige hellere faa Andel i dem, end at det skal gaa i private Spekulanter Lommer det hele.

Den højtærede Minister siger, at det vilde være ensbetydende med, at vi fremdeles skulde have Boligbyggeriet ind under det offentlige, altsaa en permanent Boliglovgivning. Jeg vil gerne saa kort, som det kan siges, sige til den højtærede Minister, at min Opfattelse af det Spørgsmaal er: Saa længe som vi er inde i en abnorm Periode, maa det offentlige, hvis der skal bygges, støtte et Byggeri, der er baseret paa at skulle holde over flere Menneskealdrer, støtte et saadant Byggeri ned til et Niveau, som kan være bevægeligt, men som ligger paa en Højde, hvor man mener, at Niveauet i Fremtiden lægger sig fast. Hvis ikke man vil det, kan man ikke fortænke nogen i —